

Statenbrief

Informatie

Datum

4 november 2025

Zaaknummer

2023-015819

Inlichtingen bij

Provincieloket

026 359 99 99

post@gelderland.nl

Blad

1 van 4

Onderwerp

Aanpak Defensie in de Gelderse Samenleving 2025-2035

Beleidsprogramma**Ambitie**

- Alle

Thema:

- Integrale Aanpak 'Defensie in de Gelderse Samenleving 2025-2035'

Portefeuillehouder

Peter Drenth en Helga Witjes

1 Kern van deze Statenbrief

Met deze brief informeren wij u over de hoofdlijnen van de integrale aanpak Defensie in de Gelderse Samenleving 2025–2035. Met deze aanpak laten we zien langs welke actielijnen we de brede Defensie opgave in Gelderland vorm willen geven. Zodat meer ruimte voor Defensie in onze provincie ook leidt tot meer economische en maatschappelijke waarde voor onze provincie. Wij zien dit als een start van een aanpak voor de langere termijn (2025 – 2035). Waarbij we de komende jaren inzetten op het uitbouwen van slimme samenwerkingsverbanden met het Rijk, gemeenten, bedrijven en kennispartners. En daarbij direct of via de samenwerkende gemeenten in contact blijven met de inwoners van Gelderland.

2 Waarom ontvangt u deze Statenbrief?

De Defensie opgave staat niet op zichzelf maar raakt aan ruimtelijke en economische ontwikkelingen in onze provincie. Dit vraagt om een samenhangende inspanning met stakeholders. In voorliggende Statenbrief beschrijven we langs welke actielijnen we dit willen gaan oppakken en waarom.

3 Hoe bent u eerder betrokken?

- Via de mededelingenbrief van [19 maart 2024](#) bent u geïnformeerd over de zienswijze die Gelderland heeft ingediend bij het Rijk op de [Notitie Reikwijdte en Detailniveau](#).
- In de Statenbrief van [21 mei 2024](#) bent u nader geïnformeerd over het NPRD en de samenwerking in Gelderland op dit onderwerp.
- In oktober 2024 heeft u een update ontvangen rondom het NPRD in Gelderland ([PS2024-811](#)).
- Op 4 december 2024 heeft u oordeelsvormend gesproken over de NPRD plannen van Defensie in Gelderland.
- Op 23 mei 2025 heeft u een persbericht ontvangen met daarin een eerste reactie van ons college op het kabinetsbesluit omtrent de Defensieplannen.
- Op [1 juli 2025](#) bent u geïnformeerd over onze zienswijze op de Ontwerpbeleidsvisie Nationaal Programma Ruimte voor Defensie en over onze reactie op de consultatie m.b.t. het voorontwerp van Wet op de Defensiegereedheid.

Datum

4 november 2025

Zaaknummer

2023-015819

Blad

2 van 4

- Op [1 oktober 2025](#) bent u technisch gebriefd.
- Op [8 oktober](#) hebben wij verkennend met u gesproken over de *Randvoorwaarden bij uitbreiding Defensie*

4 Samenvatting

Onze nationale veiligheid vraagt meer bescherming op Europees en nationaal niveau. Wij dragen daaraan bij vanuit Gelderland waar we kunnen en al sterk in zijn. Dat stimuleren en faciliteren we. In Gelderland zijn we, in dit verband, sterk in:

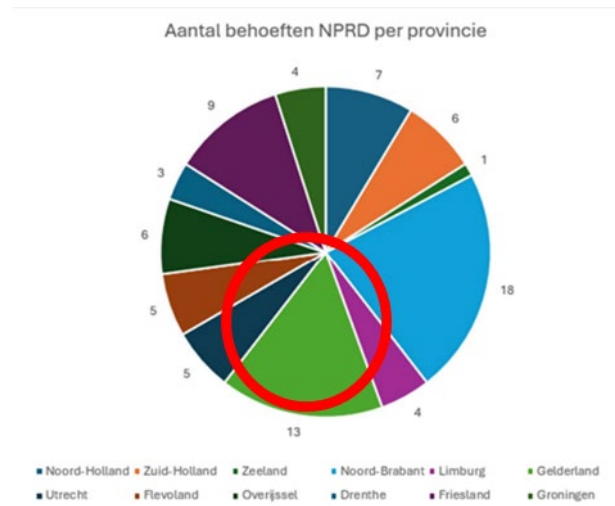
- ✓ Ruimte bieden voor huisvesting van kazernes en oefenterreinen/-gebieden zodat troepen goed geoefend blijven
- ✓ Snelle, internationale verplaatsing van troepen en materieel van Defensie via de goederencorridors door Gelderland
- ✓ Het leveren van (vraag- en aanbod gestuurd) producten, diensten en kennis rondom onze sterke sectoren High Tech Semicon, Food, Health, Energy en transport & mobiliteit

We sturen op een goede balans tussen Defensie veiligheidsdoelen en regionale economische kansen. We zien de Defensie opgaven en nationale veiligheid niet los van andere opgaven in onze samenleving. Immers, ook bij een toenemende bedreiging van onze nationale veiligheid is het van belang dat onze economie blijft draaien, voedselproductie door kan gaan en we een dak boven ons hoofd hebben. We spreken daarom over ‘*Defensie in de Gelderse Samenleving*’. We blijven als provincie daarbij hoeder en bewaker van onze publieke waarden; een veilige en gezonde leefomgeving.

5 Informatie

Gelderland is een belangrijke Defensie provincie

De veiligheidssituatie in Europa is de afgelopen jaren ingrijpend veranderd. Nationaal beleid is daarom gericht op een toekomstbestendige krijgsmacht en het vergroten van de strategische autonomie van Europa op het gebied van veiligheid en Defensie. In het Ontwerp Nationaal Programma Ruimte voor Defensie geeft het Rijk aan wat zij nodig heeft om de paraatheid van de krijgsmacht te vergroten. Veel van deze opgaven landen in onze provincie, zoals in de illustratie hiernaast is te zien.

Datum

4 november 2025

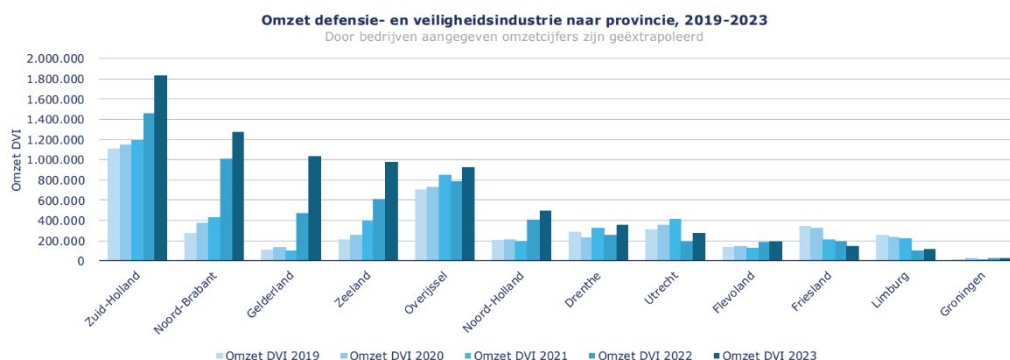
Zaaknummer

2023-015819

Blad

3 van 4

Eerder dit jaar publiceerden het ministerie van Defensie (Defensie) en het ministerie van Economische Zaken (EZ) hun [Defensie Strategie voor Industrie en Innovatie 2025 – 2029](#). Hierin benadrukten beide ministeries het belang van investeringen in Defensie-focusgebieden, waarin de volgende een sterke relatie hebben met de economie en kennisbasis in Gelderland: cyber en elektronische oorlogsvoering, sensorsystemen, digitalisering, training en gezondheid, autonome en onbemande systemen en logistiek. De omzet in de Defensie- en veiligheidsindustrie in 2023 bedroeg EURO 7,7 mld. De provincie Gelderland draagt daar EURO 1,1 mld aan bij en zit daarmee in de top drie van provincies met hoogste omzet in deze industrie (bron Berenschot).

In het sturen op een goede balans tussen Defensie veiligheidsdoelen en regionale economische kansen zien we twee hoofdsporen: Ruimte voor Defensie en Economisch-Maatschappelijke meerwaarde. Binnen elk van deze twee sporen hebben we vijf actielijnen opgesteld. Deze zijn hieronder schematisch weergegeven en worden in de bijlage toegelicht.

6 Duurzaamheid

Met de integrale aanpak Defensie in de Gelderse Samenleving zetten we in de afspraken met Defensie zoveel mogelijk in op energiezuinige en circulaire oplossingen, zorgvuldig ruimtegebruik en het beperken van milieudruk bij aanleg en gebruik van Defensie-infrastructuur.

7 Planning en control

Deze brief heeft geen directe gevolgen voor de planning- en controlcyclus. Eventuele financiële of beleidsmatige consequenties worden, zodra van toepassing, betrokken bij de reguliere P&C-momenten.

8 Participatie en communicatie

De participatie inzake het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie (NPRD) is de verantwoordelijkheid van het Ministerie van Defensie. Provincie Gelderland blijft nauw betrokken via de bestaande overlegstructuur met de kopgroepgemeenten. Deze samenwerking wordt zowel ambtelijk als bestuurlijk voortgezet om de afstemming over ruimtelijke en maatschappelijke aspecten te borgen. We verkennen met de economic boards in de provincie hoe we onze samenwerking op de Defensie en veiligheidsindustrie kunnen versterken.

9 Vervolg

De komende periode werken wij met Defensie, betrokken ministeries en regionale partners aan het concretiseren van afspraken uit deze integrale aanpak. En wat we hiervan mee willen geven richting het nieuw te formeren Kabinet. Ook gaan we aan de slag met de verkenning op weerbaarheid. We informeren u zodra opportuun. In ieder geval over het aanstaande Kabinetsbesluit inzake vaststelling NPRD.

Gedeputeerde Staten van Gelderland

Daniël Wigboldus

- Commissaris van de Koning

Johan Osinga

- Secretaris

Bijlage:

- Beschrijving Actielijnen Integrale Aanpak Defensie in de Gelderse Samenleving 2025-2035